

СТОЛИЦИТЕ

РИМ – ЗА ВЕЧНИТЕ СПОМЕНИ ОТ ВЕЧНИЯ ГРАД...

Рим е най-големият град в Италия и един от най-големите европейски градове, с площ от 1, 285 км². С предградията достига до Тиренско море. В границите на града населението е около 2,5 милиона жители; почти 3,8 милиона живеят в района на Рим.

Тази кратка статистическа справка макар и внушителна, не предава онова особено чувство, което остава у всекиго, видял дори и за малко този забележителен град. В следващите редове ще се опитам да предам своите впечатления от Вечния град. Макар да изминах почти 5 години откакто го посетих, все още мога с педантична точност да говоря за усещанията, които се породиха у мен след онези три дни в Рим.

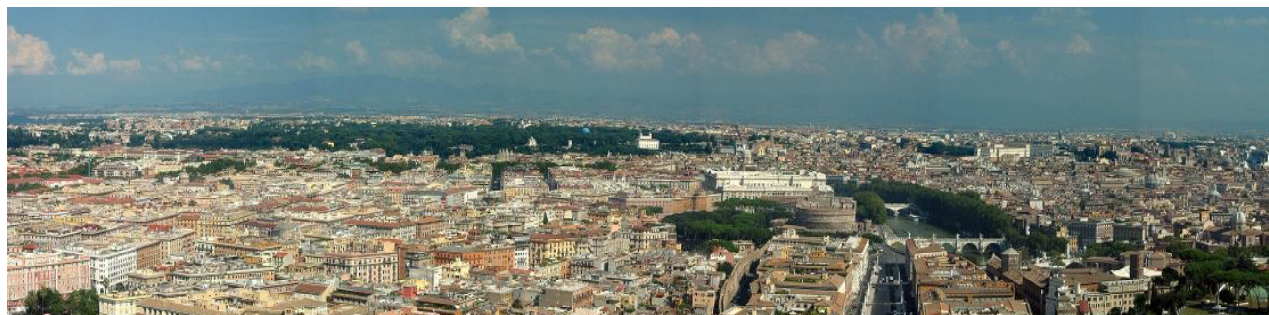
Столицата на Италия беше част от двуседмичната ми обиколка на страната. Пристигнах в Рим един следобед с претъпкан автобус и с праха на посещения предния ден Помпей. Първият ми спомен е една гигантска стена, надраскана с графити. Тя се намираща точно срещу т.нар. място за нощуване, което се оказа пансион за монахини. Започнах една изнурителна 14-часова обиколка, защото в Рим всяко ъгълче има история.

Пансионът беше на възлово място, на около 20 минути от центъра, така че с шеметния италиански градски транспорт беше просто под носа ми. Навсякъде се натъквах на статуя или силуета на Капитолийската вълчица, употребявана по най-разнообразни поводи – от означаване на историческа сграда до шампа на флаanelка. Фонтаните бяха вторият в класацията по честота символ. Навсякъде вода! Вода, вода, вода! Течаша, осветена...навсякъде! На площад „Навона“ фонтанът символизира че-

тирите големи реки на Европа и е гордостта на бароковия Рим. Реките по странното за мен „съждение“ на архитекта Бернини са изобразени като мъже и стоят на четирите края на скулптурното чудо. На площад „Испания“ водата е оформена като фонтан във формата на лодка. Точно срещу него са прочутите испански стъпала. На тях според традицията идват и сядат всички гости на града, за да обменят своите спомени.

Римляните имат известна склонност да кръщават площадите си на чуждоземни градове и държави. Доказателство е и площад „Венеция“, намиращ се пред мемориала на крал Виктор Емануил или т.нар. „пищеща машина“. На въпросния площад има също фонтан, разбира се! Но най-голямата „водна“ гордост на Вечния град е оная фериерия от цветове, светлини и фигури, наречена „Фонтана ди Треви“. Намираш се в центъра на лабиринт от малки кълдъръмени улички, фонтанът е притегателно средище за всички зажаднали за красота: млади влюбени, любопитни туристи, продавачи на рози. Падащата с кристален звук вода се чува още на 100-на метра преди самият фонтан да се покаже, а светлината му е като Витлеемската звезда за уморения поглед. „Фонтана ди Треви“ се гледа нощем. Тогава е най-красив! Разположен в долната част на двореца „Поли“ /Palazzo di Polly/, той е необходима спирка за захранване с вечни спомени. Стоях там много време – може би три часа. И изхвърлих всичките си дребни монети в аквамаринените води, за да се върна пак някога на това място.

Освен безкрайното многообразие от вода Рим е типично доказателство за смесване на безброй култури и

символи. Той е нагледен пример, че великите цивилизации не се градят върху пепелищата на предишните, а над тях. В столицата на някогашната Римска империя може да се сблъска със символи от всички етапи на човешкото развитие – обелиски, жертвеници, катедрали. И всичките – разточителни по големина и богатство. Онагледявайки теорията за градене на цивилизации една върху друга, отивам на най-святото за българите място в Рим – гробницата на Св. Константин – Кирил Философ. В самата погребална зала виждам стенопис на Светите братя и паметна плоча за посещението на някогашния наш тоталитарен държавен глава. Развеждат ме из паметника. Оказва се, че под гроба на Константин – Кирил има още много етажи, и че всъщност се намираме над древно светилище на иранския бог Митра. Над него римляните от Империята построили светилище на свой бог, а над него християните вдигнали паметник в чест на Словото.

Ето така, дори и с този сравнително неголям по размер пример, Рим показва как всъщност се оцелява през вековете и как се стига до ранга на световен християнски център. На втория ден от пребиваването ми във Вечния град ме завеждат в автономната католическа държава Ватикана. Малката му територия е „асимилирана“ предимно от гигантския площад „Св. Петър“, построен в кръг и украсен със статуи на апостолите и светци. Но площадът е нищо в сравнение с впечатлението, което е оставила у мен катедралата „Св. Петър“, от която години наред посредством телевизора съм гледала празничното приветствие на папата за Коледа и Великден. Покривът на катедралата е толкова високо, че не достигам края му с поглед. Още на вратата ме обзема странното чувство на почитание към Божието величие и това на светиите, първоапостоли на християнството. Чувството се подсилва от огромната статуя на апостол Петър над неговия гроб в самия център на църквата. Гигантско творение на изкуството от бронз с изтъркани стъпала, защото посетителите и богомолците се докосват до тях за благословия.

След като съм видяла чудесата на християнския Ватикан, не мога да пропусна още един от символите на папското величие, – Сикстинската капела. Не знам дали знаете какво е чувството, да видиш едно световноизвестно произведение на изкуството на живо. Сякаш си като в „машината на времето“ – все едно сте преминали векове назад и гледате как Микеланджело рисува Страшния съд на стените на Сикстинската капела. Всичко е в детайли – осъдените души, спасените, Христос и Божията майка, светците, умрели за вярата, изобразени със съответните им мъчения. Всичко е в реален човешки размер, почти

триизмерно. Все едно си част от гигантския стенопис и изживяваш мъченията, осъждането и опрощението в реално време. В мига, в който вече се чувстваш потопен във водите на страшната Стикс, от опиянението ти те събуждат три равномерни плясвания с ръка и равния призив „Силенцио“ („Тишина“). Това е распоредителят, който пази капелата от високи тонове, камери, фотоапарати и струпуване на посетители, за да опази красотата и реализма на творението.

Напускам залата и продължавам обиколката си из музеите на Ватикана, които са побрали в себе си безкрайна колекция от ценностите на древния и класически свят отново в неколкостепенен вариант – като кръговете на Дантевия ад, но от езичниците към вярващите. На най-горния етаж е музеят на етруските и Египетският музей. В двора около тях (т.нар. „Двор на шишарката“ – по името на голямата каменна шишарка в центъра му) са подредени статуите, олицетворяващи мигове от легендите на Рим и Елада – Персей и Медуза, Лакоон и прочие, както и части от огромната статуя на император Константин Велики. По-надолу по етажите и лабиринтите са произведенията на велики художници и скулптури, подредени в няколко отделни музея – Пинакотека (Картинна галерия), Пио-Клементинов музей, Музей Чармонти. Задължителната спирка в картинната галерия е пред шедьовъра „Атинска школа“ на Рафаело, олицетворяващ безброй неща, между които двмата най-велики умове на древния свят – Аристотел и Платон. Следват безброй други шедьоври – Микеланджело, Караваджо, Фра Анджелио...

Започнах да разказвам за Рим или по-скоро за нещата, които са ме впечатлили е този град. Опитвах се да предам своите впечатления от местата, които видях, но се отнесох в описания на картини и скулптури. А Рим не е само галерии, музеи, гробници. Не е дори и натрошения като сирене от времето Колизеум. Рим е преди всичко кълдъръмни улечки, кафенета, спагети, руйно италианско вино и канцонети, малка чешмичка, на която да пиеш вода, бърз градски автобус, случаен уличен куклен театър, каменна пейка в парка... Рим е музика за своите гости, една 3D картина на много малки светове, събрани в едно. Рим е оная необходима красота, без която душата трудно оцелява в днешния алуминиев, силиконов и найлонов свят. Пожелавам ви и вие някой ден да успеете да захраните сърцето си с тази красота и да имате своите спомени от Вечния град.

П. В. Иванова
СУ „Св. Кл. Охридски“

